

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **A. S.,** zastoupeného advokátem JUDr. Davidem Heryánem se sídlem Růžová 15, Praha 1, proti žalovanému**: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2004, sp. zn. 11 Az 189/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky Mgr. Jekatěriny Sochorové **se určuje** částkou 3225 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Stěžovatel včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 3. 7. 2003, č. j. OAM-3324/VL-11-P08-2002, o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a namítá tak nesprávné posouzení právní otázky městským soudem; vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu

ve spisech; zmatečnost řízení; a dále jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

V kasační stížnosti samotné pouze uvádí, že městský soud posoudil jeho případ v rozporu s platným právem a že shledává vážná pochybení všech dosavadních orgánů v řízení o udělení azylu. Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje tento rozsudek městského soudu zrušit a zároveň žádá o přiznání odkladného účinku.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel požádal zároveň o ustanovení právního zástupce, byla mu dne 9. 8. 2004 ustanovena usnesením městského soudu zástupkyní advokátka Mgr. Jekatěrina Sochorová. Ta v doplnění kasační stížnosti uvedla, že se jí nepodařilo stěžovatele kontaktovat, a proto může pouze uvést, že se s podanou kasační stížností ztotožňuje.

Stěžovatel pak plnou mocí ze dne 29. 4. 2005 svěřil své zastupování advokátu JUDr. Davidu Heryánovi. Toho je proto nutno považovat za jeho nynějšího zástupce pro dané řízení. Tento advokát požádal o prodloužení lhůty k doplnění kasační stížnosti a v červnu 2005 toto doplnění podal.

K novým stížnostním bodům, obsaženým v tomto doplnění, nicméně zdejší soud nemůže přihlížet, neboť k tomuto rozšíření došlo více než rok po skončení lhůty pro podání kasační stížnosti. Na rozšíření kasační stížnosti zvoleným advokátem přitom nelze použít právní větu, jíž zdejší soud povolil rozšíření bodů kasační stížnosti advokátovi ustanovenému soudem ve svém rozsudku ze dne 13. 1. 2005, sp. zn. 3 Azs 417/2004 (nepublikováno), kde uvedl: *„Smyslem povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti je zajištění odborné právní pomoci účastníkům řízení, a tím i ochrany jejich práv. Z tohoto důvodu je přípustné, aby soudem ustanovený advokát doplnil kasační stížnost i po uplynutí lhůty pro její podání, třebaže nebyl k jejímu doplnění soudem vyzván; opačný výklad by činil jeho účast v řízení nadbytečnou.“* K rozsáhlému rozšíření kasační stížnosti proto soud nemůže přihlížet. Takový postup přitom nelze shledat formalistickým, neboť rozšíření kasační stížnosti o zcela nové body rok po jejím podání je v přímém protikladu se zásadou koncentrace řízení, zakotvenou v ustanovení § 106 odst. 3 s. ř. s., podle něhož jen ve stanovené lhůtě může stěžovatel rozšířit kasační stížnost na výroky dosud nenapadené a rozšířit její důvody.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 5. 7. 2002 na základě žádosti, v níž je jako důvod uvedeno, že stěžovatel pracoval jako kontrolor na trhu, kontroloval výběrčí vstupného a poplatků od prodejců. V době výkonu této své funkce byl třikrát napaden kazašskými bandity, zbit a ohrožován střelnými zbraněmi. Policie jeho případ vyšetřovala, ale nevyšetřila. Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 25. 4. 2003. V tomto pohovoru také popsal náplň své práce na tržištích i podrobnosti trojice útoků ze strany kazašských banditů. Těmto útokům přitom přikládal národnostní podtext, chápal je jako útoky Kazachů proti Rusům provozujícím tržiště na území Kazachstánu. Po třetím útoku se rozhodl odjet. Navíc se jeden ze skupiny kazašských banditů stal zástupcem místního hejtmana pro turistiku a sport, takže firmě, kde stěžovatel pracoval, nastaly časté a obtěžující kontroly ze strany finanční inspekce. V případě návratu se obával, že by měl stálé problémy s kazašskými nacionalisty.

Žalovaný předmětnou žádost o poskytnutí azylu zamítl výše označeným rozhodnutím ze dne 3. 7. 2003. Vyšel v něm z informací Ministerstva zahraničí USA o situaci v oblasti

dodržování lidských práv v Kazachstánu v roce 2001 a 2002 a z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR. Žalovaný konstatoval, že stěžovatel byl pronásledován členy zločineckých struktur. S žádostí o pomoc se obrátil na policii a prokuraturu, které jeho věc vyšetřovaly, ovšem bezvýsledně. Stěžovatel se sice obrátil na uvedené orgány, ale sám se o průběh vyšetřování nestaral, neboť to byla záležitost jej zaměstnávající firmy. Nebylo tak doloženo, že by ke stěžovatelovu pronásledování docházelo přímo či nepřímo ze strany státní moci. Stěžovatel se nedomáhal jasného prošetření svého případu a zároveň jednání uvedených zločineckých skupin nebylo motivováno důvody relevantními podle ustanovení § 12 zákona o azylu a nebylo tak možno shledat přítomnost pronásledování podle tohoto ustanovení. Dále nebyly dány ani podmínky umožňující udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu a nebyla shledána ani přítomnost překážky vycestování podle § 91 téhož zákona.

Proti tomuto zamítavému rozhodnutí podal stěžovatel žalobu k Městskému soudu v Praze. V této žalobě namítal v obecné rovině porušení několika ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, a doplnil, že má problémy kvůli pronásledování mafií a také kvůli pronásledování ze strany kazašských státních orgánů z náboženských a národnostních důvodů. Uvedl tak domněnku, že jeho pronásledování zločineckými skupinami kazašského původu bylo zapříčiněno jeho ruskou národností a pravoslavným vyznáním.

Městský soud v Praze žalobu zamítl shora označeným rozsudkem. V tomto zamítavém rozsudku městský soud shledal, že stěžovatel sice měl problémy se zločineckými skupinami soukromých osob, ani jednou však nezmínil, že by byl pronásledován i kazašskými státními orgány. Stížnost proti postupu mafie podal stěžovatel pouze jednou, a to jménem firmy, kde pracoval. Takovým pronásledováním jistě nebyly kontroly ze strany státních orgánů, pouze proto, že tyto kontroly zdržovaly pracovníky firmy od práce. Tvrzené náboženské a národnostní důvody se pak objevily až ve stěžovatelově žalobě, ostatně ani v ní neuvádí žádné konkrétní okolnosti, ze kterých toto tvrzení dovozuje. Výtky stěžovatele proti náležitostem správního řízení pak byly příliš obecné a městský soud tvrzená pochybení žalovaného neshledal. Ze všech těchto důvodů městský soud posuzovanou žalobu zamítl výše označeným rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z důvodů uvedených výše je zdejší soud ve svém přezkumu omezen pouze na body uvedené přímo stěžovatelem v kasační stížnosti a následně potvrzené jemu ustanovenou právní zástupkyní, tedy fakticky na obecný stěžovatelův nesouhlas a tvrzenou nezákonnost správního řízení a následného rozsudku městského soudu.

Je tak potřeba pouze posoudit, zda žalovaný pochybil, když stěžovatelově žádosti o azyl nevyhověl, a zda pochybil městský soud, když toto rozhodnutí ke stěžovatelově žalobě nezrušil. Jak přitom bylo konstatováno výše v rekapitulaci správního spisu, je třeba přisvědčit žalovanému, že stěžovatel v pohovoru i dalších materiálech, kde měl dostatek prostoru pro vyjádření, uváděl pouze opakované útoky na svou osobu ze strany kazašských zločineckých skupin pro jeho napojení na společnost provozující v Kazachstánu tržnice.

K takto zdůvodněným žádostem o azyl se zdejší soud již opakovaně vyjádřil, například v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 5/2003, kde uvedl: *„Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafií“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve výhružkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“*

Toto pravidlo je přitom plně vztáhnutelné i na stěžovatelovu situaci. Stěžovatel měl potíže s kazašskými zločineckými skupinami, a to zjevně z důvodu svého podílu na provozování tržnic v Kazachstánu, tedy z důvodu svého podnikání. Za nepravděpodobné a vzhledem k uplatnění až v žalobě i účelové je nutno pokládat jeho tvrzení, že tyto problémy byly zapříčiněny jeho národností a pravoslavným vyznáním. Stěžovatel se nepokoušel důsledně tuto situaci řešit, nezřekl se podnikání, které mu způsobovalo tyto konflikty, a na policii země původu se obracel pouze nesystematicky a zprostředkovaně. Nelze tak konstatovat, že by jeho stát původu toto pronásledování toleroval. Výše citovaná právní věta a v ní obsažené pravidlo je tak plně vztáhnutelné i na stěžovatelovu situaci a městský soud nepochybil, když ke stěžovatelově žalobě rozhodnutí žalovaného nezrušil.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění některého z namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného – v souzené věci nebylo shledáno nesprávné posouzení právní otázky městským soudem; vady řízení před správním orgánem, kdy by pro tuto důvodně vytýkanou vadu městský soud měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit; zmatečnost řízení před městským soudem; a nebyla shledána ani jiná vada řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Jekatěrina Sochorová; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátky částkou 3x 1000 Kč za tři úkony právní služby – převzetí a příprava věci, nahlížení do spisu a doplnění kasační stížnosti - a 3x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 3225 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. listopadu 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu